

25.97x29.96	1/2	1	עמוד 1	הארץ - גלריה	09/04/2019	67974221-8
תוכן YES יס - 103681						

צחי גראד אופטימי. הוא נוסע לרמאללה ושכם כדי לארגן מפגשים בין יהודים לפלסטינים, מעודד אמנים להביע את דעתם וכלל אינו מוטרד מהגיוס של בנו – הרי מסוכן יותר לרכוב על אופניים. "אמנות משפיעה? כולם משפיעים", הוא אומר. רק על על התנ"ך הוא מסרב להרוג או להיהרג

סדק לדיאלוג

איתי שטרן

צילום: אבישג שאר-ישוב

הסצינה הראשונה בפרק הראשון של "פאנץ'", סדרת הדרמה של "יס" על ראשית ימי הסטנד-אפ בתל אביב, מפגינה את צחי גראד עם חולדה. האחרונה בדיוק מכרסמת טינופת מעל שלט הכניסה למועדון בומן שגראד חובט בה במערור. בסופו של מאבק, הוא אוהו כונבה המסר לסל, משליך אותה לפח ונכנס למועדון "פיצה פאנץ'" שבבעלותו. הרחוב שברקע, על הוזהמה והביוב שמתערבבים עם אורות הניאון האדומים, נראה מטונף כמו ניו יורק בשנות ה-70 – או נכון יותר, דרום תל אביב בניינטיו. במועדון עצמו, בן דמותו של גיל קופטש (איתי זבולון) מספר בדיחות על

25.52x33.42	2/2	2	עמוד	הארץ - גלריה	09/04/2019	67974235-3
תוכן YES יט - 103681						

המשך מעמ' 1

אלוהים. דברים שהיו ואינם עוד. הברוטליות נוכחת ב"פאנץ" מן הרגע הראשון. חמי פרוסט, אותו מגלם גראד, הוא בעל מועדון שכולם רועדים ממנו. הוא מחזיק את הטאלנטים שלו קצה, מסרב להיות נחמד כלפיהם ומוזהיר אותם, שוב ושוב, מבדיחות ממוסחרות או לא אישיות מספיק. גם לבנו (מאור שוויצר) שחוזר מחו"ל לאחר שהות ממושכת, הוא מתייחס במידה רבה של אפתיות. בניגוד לתפקידים מחוספסים אחרים שגילם בקריירה שלו, גראד ביסס את דמותו של גיבור "פאנץ" על אדם בשר ודם – עמירם גרוס, מייסד מועדון "דומינו גרוס", שפרח בשנות ה-90 בתל אביב. עמירם הוא גם אביו של מפיק הסדרה, יואב גרוס.

הגבולות שבין בדיון למציאות נפגשים ב"פאנץ" כל הזמן. חדי העין ידעו לזהות את השחקנים והשחקניות המגלמים כאן את דודו טופו, אורנה באן, אבי גרייניק, עידן אלטרמן ואחרים. יואב גרוס, ממפיקי הטלוויזיה הבולטים בישראל ומי שמנהל בין היתר את סטטיק וכן אל תבורי, שם את סיפורו המשפחתי הסבוך על המסך בלי הרבה צנוורה. הכביסה המלוכלכת נתלית בחוץ, בזהקת באור השמש. "זה באמת היה מוזר", אומר גראד על האתגר שבגילום דמות המבוססת על אביו של מפיק הסדרה. "החלטתי לא להתעסק יותר מדי במציאות, אלא רק בתסריט. שקלתי לפגוש את עמירם, אבל אמרתי שרק אם יואב ימליץ לי, אעשה את זה. יואב לא המליץ".

"יש דברים מושכים יותר מהצלחה כשחקן בחו"ל. דווקא בבימוי אני מרגיש שיש לי משהו לתרום בממד הבינלאומי. נראה לי ששם אני יכול להפגין יותר ייחודיות"

אחת הביקורות העיקריות על הסדרה היא שלמרות העיסוק בהומור היא לא ממש מצחיקה. "יש פה סיפור על אמנים שמבקשים לממש את החלום שלהם, זה דבר ענק מבחינתם. זה לא מצחיק בכלל להיות כוכב על במה. אם פתאום יש לך פחות קהל, זה לא נעים".

יש פרטנרים. מלא

גראד מופיע בקולנוע ובטל-ויזיה מ-1993. הוא מודה כי מידת הפופולריות שלו מעסיקה אותו "באופן טבעי, אבל השליטה שלי בזה היא מסוימת. אני לא יודע

צחי גראד ב"פאנץ". "רוב הסדרות והסרטים נוצרים עבור אנשים צעירים והגיבורים שלהם צעירים" צילום: דני שוורצמן

יואב גרוס. סיפור משפחתי סבוך צילום: אייל טואג

הרבה ישראלים, לקבץ אותם ואז להיות פופולרי יותר". בגיל 57, הוא יודע שלא יקבל את התפקידים שיקבל בגיל 30. "רוב הסדרות והסרטים נוצרים עבור אנשים צעירים והגיבורים שלהם צעירים. התפקידים שלי אחרים וברור שזה מעסיק אותי. אני חושב שאני אתחיל ללמד – לא מתוך חרדה, אלא כי בא לי. כנראה יהיו לי פחות דברים לעשות במשחק". פרויקט כזה, מחוץ לעולם המדע, הוא "אחד אחד" – סדרת רשת עליה גראד עובד זה שנתיים ובה הוא מתעד את ניסיונותיו לייזום מפגשים בין ישראלים לפלסטינים, שיולידו דיאלוגים מעל ראשם של הפוליטיקאים. כך הגיע גם לרמאללה ולשכם. "הכרתי בחור בשם ספיר הנדלמן, דוקטור לסכסוכים בינלאומיים, שמריץ יוזמה דומה", הוא מספר מהיכן בא הרעיון. "הוא אמר לי שבאירלנד ובדרום אפריקה היו הרבה דיבורים פומביים לצד ועדות פיוס וכל מיני דיסקוסים וקונגרסים שאיפשרו את הסדר החדש שנוצר שם. הרעיון שלי הוא שמאחר שהמנהיגים לא עושים את העבודה, נצא אנחנו, עשרות אלפי אנשים, ונלך לסדנאות של יומיים-שלושה שבהן נוכח לחוויה שלא נשכח. דנים שם איך חיים פה יחד, לא רוקדים ואוכלים חוממו. אשכרה מדברים. על פליטים, גבולות. הסוגיות הבערות".

מה שמעת מהפלסטינים שפגשתי? "בגדול, הם אמרו לי לא. פגשתי כבר חמישה. כרגע יש בעיה לשתף איתם פעולה, ונראה לי שהצעד הבא שלי יהיה זה לאסוף כחייל סדיר לחם במלחמת לבנון. "הייתי מאגיסט בצנחנים. חברים שלי מתו. לא חייתי עם מורדות פוליטית גבוהה בצעירותי – היינו יותר בענייני כדורגל. עם

הזמן, זה התפתח אצלי". ההתעוררות החברתית הביאה אותו, בין השאר, לחתום בשנה שעברה על עצומה שקראה לביטול חוק הנא-מנות בתרבות, שלכסוף לא יצא לפועל. "אני לא חתמו מקצועי, אבל זה דבר מבורך להביע את דעתך", הוא אומר. דיבורו מהיר ומלא תשוקה, הכתורים בחולצה שלו פתוחים לרווחה והוא לא עוצר גם בזמן שהוא אוכל: "במציאות שלנו, תמיד שואלים אם אמנות משפיעה – אני אומר שכולם משפיעים, כל הזמן. מרוב שיש השפעות, קשה למדוד את זה. לכל אחד יש את הכוח שלו. כשהמצב רעוע ומי חפשים את הדרך, חשוב להביע את הדעה שלך. אני לגמרי מבין אמן שחושש להפסיד חצי מהקהל שלו ולכן הוא שותק, אבל בגדול, כולם – ובטח אמנים ויוצרים – צריכים להביע את דעתם. אני מחפש לבטא את עצמי אפילו יותר".

האדם הוא יצור מבלבל

הוא נולד וגדל ברחביה, השכרנה האליטיסטית של ירושלים. בתיכון למד בגימנסיה עם גיל חר"ב ואברו גלעד ("התארחתי אצלו לאחרונה בתוכנית הבוקר והוא אמר שישמח לבוא לאחד המפגשים שאנחנו מארגנים"). הוא בעל תואר ראשון במדעי המחשב ומתמטיקה, ואת לימודי המשחק בבית הספר של ניסן נתיב השלים לאחר תפקידים בקולנוע, בטלוויזיה ובתיאטרון. הוא ביים גם שלושה סרטים – "גיירפות", "תנועה מגר" ו"הבן דוד" – שעמדו בסיומן אווירה ישראלית עכורה. באחרון שבהם, שיצא אשתקד, גם שחקן בתפקיד הראשי לצד ילדיו. הבוגר שבהם עומד להתגייס בעוד שנתיים. "פתאום קלטתי שיכול להיות שכל החיילים הקרביים בצבא והאנשים שמגבים אותם, בעצם נלחמים על מה שהיה כתוב בתנ"ך כאילו הזכות שלנו על האדמה הזאת זה משהו שכתוב שם. זה מצב קצת קיצוני ללכת להילחם על מה שהובטח לנו בתנ"ך. אני אלך להרוג מישהו או להיהרג כי כתוב בתנ"ך שזה שלי? מה עם כל החיים, הספורט, המי

דע? אני לא מבין את זה". עד כמה אתה מוטרד מהגיוס של הבן שלך? "אני לא טיפוס מוטרד במיוחד. אשתי מוטרדת יותר. ראיתי הרבה חיילים שמתו מטעויות, גם במלחמת לבנון וגם מסתם טעויות של מפקדים. אני לא בטוח שלהיות חייל קרבי זה מסוכן יותר מרכיבה על אופניים על מדרכות תל אביב. ועדיין, יש הבדל. "שאלתי את הבן שלי, אם עכשיו יש פה מחוץ לבית ערבי שא"ת צריך לקום ולהרוג אותו, מה אתה עושה?" באינסטינקט הוא אמר לי לא. מה שקורה זה שמאמנים אותנו להיות לוחמים וזה מה שאנחנו רוצים לעשות. כשהתחיי לה מלחמת לבנון אני זוכר אמן שחושש להפסיד חצי מהקהל שלו ולכן הוא שותק, אבל בגדול, כולם – ובטח אמנים ויוצרים – צריכים להביע את דעתם. אני מחפש לבטא את עצמי אפילו יותר". אבל ברור שזה לא המצב.

"אני מבין אמן שחושש להפסיד חצי מהקהל שלו ולכן הוא שותק, אבל בגדול, כולם, בטח יוצרים, צריכים להביע את דעתם. אני מחפש לבטא את עצמי אפילו יותר"

מה הבי מטריד אותך לקראת הבחירות היום? "אני לא מבין את האמירה שקובעת שכל מה שקדוש – שייך לי. נוצרים מכל העולם מבקרים כאן, אך זה לא אומר שהשטח הזה שלהם. אם עכשיו ימצאו אמצעים בעבר הירדן, נכבש גם אותם? מכלכלים פה את האנשים. אנשים חושבים שכאשר השלום יגיע, זה יהיה כי כמה מנהיגים ישבו ויחטמו על נייר, אבל ההיסטוריה מראה שהציבור צריך להיכנס לאיזו דרך, למשהו שמערב יותר תקשורת, אזרחים וחברה. ברק ואולמרט ישבו והציעו, אז מה? זה לא מספיק. יכול לשבת פוליטיקאי ולהגיד שהוא יכריע את החמאס והעיתור נאי לא יודע לשאול אותו מה יקרה

ביום שאחרי. מה, לא יקום ג'יהאד שייקה את מקומו של החמאס? אף אחד לא מפרט. כולם צועקים סיסמאות". מה חשבת על ההתבטאות של רותם סלע, שקבעה כי אי אפשר להוציא את הערבים מחוץ למשוואה הפוליטית והט"פ תגובות רעילות? "כל הכבוד לה. זה הרי ממש מוזר שיש פה אזרחים רבים שבנו שאים מסוימים כאילו אסור להקשיב להם. האווירה מתלהמת, הרשת מלאה בתגובות משתלחות, אבל אני אופטימי כשאני מסתכל על בני האדם. המערכת מקולקלת בכל המדינות במערב, הקפיטליזם והכסף הגדול החריב אותם. ועדיין, אני מוצא שפה משותפת עם המון אנשים שרוצים בסוף את טרם המקום הזה".

אני בתחזוקה זבל

גראד אמנם מחובר מאוד למקום הזה, אולם לפני כמה שנים כאשר במגזין "וראייטי" הכריזו עליו כשחקן בינלאומי שחייבים להכיר, הוא חלם על קריירה מעבר לים. "יש דברים מושכים יותר מהצלחה כשחקן בחו"ל", הוא אומר כיום. "בסופו של דבר, ואת זה יגידו לך גם אלה שהצליחו שם כמו מארק איווניר או אלון אבוטובול, אתה צריך להגיד את השורה שלך. לפעמים היא טובה יותר ולפעמים פחות. העבודה בסוף היא אותה עבודה. מה מקבל פה תפקידים טובים, מה מקבל פה תפקידים שחייבים? אני צריך להתחיל להתרוץ? הכסף גדול יותר והחשיפה רחבה יותר, אבל זה לא כזה דרמטי. ראינו כבר שהכישרון הישראלי הוא טוב בקנה מידה עולמי. דווקא בבימוי אני מרגיש שיש לי משהו לתרום בממד הבינלאומי. נראה לי ששם אני יכול להפגין יותר ייחודיות". יכול להיות שלתלאות הגיל יש חלק בכך? "במידה מסוימת. המוות מטריד במידה רבה. אמא שלי עוד בחיים, אבל אבא כבר נפטר ויש את הפגמים שנוצרים בך. שצריך לסחוב אותם. אני בתחזוקה זבל, אבל איכשהו במצב טוב. ובכל זאת, אני מוצא פגמים קלים. השמיעה נפגעה, אז פה ושם אתה מפספס משהו. גם פתאום צריך להסתובב עם משקפיים. על זה שאני ישן פחות אני דווקא שמח. יש לי עוד זמן ביום". ומה לגבי הגבריות? "אני גבר בן 57 עם בת זוג קבועה, אבל כן – יש תחושה שכל מיני בנות כבר לא רואות אותך. אתה עובד אזרחים מסוימים. המה קום הלא נעים קשור לזה שאני יכול להיפצע באמצע משחק כדורגל, ואז הרופא אומר לך שזה לא שעשית משהו לא בסדר, פשוט עשית תנועה קיצונית והוא או מספיק שיש לך כמה כאלה ואתה נהיה אדם קצת אחר. קרעתי איזה משהו בכרך באמצע יום צילומים והייתי צריך ניתוח. כאלה תיקים פתאום נופלים עליך. הזרם של הפיפי קצת חלש יותר, אז אני מבין לה בשירותים יותר זמן. אתה מחייב את המחכה וזה לא נגמר".